

Restaurátorský průzkum a záměr

Malované dřevěné hračky

Muzeum Šumavy Kašperské hory

MgA. David Blahout, Ph.D.

© 2024

1. Data památky

Dílo:	Malované dřevěné hračky
Datace:	konec 19. století a začátek 20. století
Autor:	neznámý
Lokalizace:	Muzeum Šumavy Kašperské hory
Materiál:	Bukové, borové, lipové dřevo, polychromie
Rozměry:	Houpací koník - v 30 cm, š 48 cm, d 98 cm Trakař 20/09 - v 27 cm, š 25 cm, d 83 cm Trakař s dekorem 34/62-v27cm,š25cm,d83cm Kolébka 155/64 - v 31 cm, š 28 cm, d 53 cm Postel 96/80(24/96) - v24cm, š20cm, d48 cm Postýlka 164/70 - v 25 cm, š 13 cm, d 13 cm Autobus 9/95 - v 17 cm, š 12 cm, d 42 cm Náklad. vůz a vlek9/95-v12cm,š11cm,d48cm Vagónek 9/95 - v 3 cm, š 2 cm, d 7 cm Lokomot. s vagon. 9/95-v11cm, š9cm, d25cm Nákladní vůz 9/95 - v 8 cm, š 8 cm, d 17 cm Lokom. a 3 vag. 9/95 - v11cm, š12cm, d99cm Kůň 96/80 - v 5 cm, š 20 cm, d 22 cm Kůň s kolečky 96/80 - v 13cm, š24cm, d34cm Kůň 96/80 - v 3 cm, š 18 cm, d 33 cm Pes 96/80 - v 3 cm, š 19 cm, d 27 cm
Evid./restř./přír. č.:	20/09, 34/62, 155/64, 96/80(24/96), 164/70, 9/95, 96/80

2. Údaje o akci

Vlastník:	Muzeum Šumavy Kašperské hory Náměstí 140, 341 92 Kašperské Hory
Rest. průzkum vypracoval:	MgA. David Blahout, Ph.D. J. Malého 1957, Písek 397 01
Číslo povolení MKČR:	7401/2008

3. Popis památky

Jedná se o soubor dřevěných hraček různých konstrukcí, proveniencí a časového zařazení. Jsou zde zastoupeny větší hračky: Houpací koník, se soustruženými a ohýbanými částmi, Trakař s kovovým kolečkem, Trakař s vyřezávaným dekorem, Kolébka se zdobenými vrcholy, Postel s vyřezávanými čely a Postýlka konického tvaru. Z menších hraček představujících různá vozidla jsou zde Autobus kabriolet, dva druhy Nakladních vozů a také dvě Lokomotivy s vagóny. Ze zoomorfních hraček jsou zde třikrát Koně, z toho jeden na kolečkách a též jeden Pes. Povrchová úprava se pohybuje v barvách bílé, žlutých a okrových odstínech, přes červenou, zelenou a modrou, až po odstíny hnědé a šedivé.

4. Popis stavu památky před restaurováním

Truhlářské spoje jednotlivých památek jsou uvolněné, některé části chybí (zadní pravá noha a ucho psa, všechny nohy koně, část vyřezávané příčky trakaře). Jiné části jsou prasklé a následně neodborně opravované, jako například ohýbaná lyžina houpacího koně. U všech hraček je možné v různé míře vysledovat abrazivní poškození barevných povrchů. V některých případech identifikujeme zcela rozrušenou, odpadavající barevnou vrstvu od dřevěné podložky. Povrch všech památek je silně pokryt prachovými deposity.

5. Sondážní průzkum

Součástí restaurátorského průzkumu bylo vytvoření sond - zkoušek ztenčování a snímání prachových depositů na památce.

Sonda č. 01 - Kůň 96/80 - bok

Sonda č. 02 - Kůň 96/80 - zadek

Sonda č. 03 - Kůň s kolečky 96/80 - hrud'

Sonda č. 04 - Lokomotiva a 3 vagony 9/95 - bok

Sonda č. 05 - Nákladní vůz a vlek 9/95 - vnitřek

Sonda č. 06 - Lokomotiva a vagon 9/95 - bok

Sonda č. 07 - Autobus 9/95 - vnitřek

Sonda č. 08 - Nákladní vůz 9/95 - střecha

Sonda č. 09 - Postýlka 164/70 - bok

Sonda č. 10 - Postel 96/80 - čelo

Sonda č. 11 - Kolébka 155/64 - čelo

Sonda č. 12 - Trakař s dekorem 34/62 - střed

Sonda č. 13 - Trakař 20/09 - střed

Sonda č. 14 - Houpací koník - hlava

6. Evaluace sondážního průzkumu

Z výsledků orientačního sondážního průzkumu lze vyvodit závěr, že lze ztenčit a sejmut prachové deposity a korozní produkty, při zachování rozhodujícího množství patiny.

7. Restaurátorský záměr

7.1. Koncepce restaurátorského zásahu

Všechny zjištění a informace vycházející z restaurátorského průzkumu společně s přihlédnutím k charakteru a stavu památky a posouzením památkových hledisek dalo vzniknout koncepci restaurátorského zásahu. Ta spočívá v citlivém restaurování Malovaných dřevěných hraček, a to při respektování patiny stárí, která je neoddělitelnou součástí díla.

7.2. Restaurátorský záměr

Koncepce restaurátorského zásahu je podkladem pro stanovení procesu restaurování, vyúsťujícím v restaurátorský záměr, který bude naplňovat tyto jednotlivé etapy restaurování:

I. Etapa – dílčí demontáže

V této etapě bude provedena odborná katalogizace a následná dílčí demontáž jednotlivých prvků památek.

II. Etapa – tenčení a sejmutí prachových depositů

V této následující etapě je potřeba realizovat kontrolované celkové postupné sejmutí prachových depositů pomocí adekvátní kombinace metod snímání a za použití látek, které to provádějí s maximálním ohledem na dochované vrstvy.

III. Etapa - lokální statické zajištění památky

Důkladná revize lokálně rozvolněných truhlářských spojů jejich opětovným slepením (ohýbaná lyžina houpacího koně). Rekonstrukce absentujících částí (zadní pravá noha a ucho psa, všechny nohy koně, část vyřezávané příčky trakaře).

IV. Etapa – lokální barevné retuše dřevěného povrchu

Rehabilitace povrchu pomocí lokálního barevného tonování opticky scelující retuše při použití lazurních tónů.

V. Etapa – závěrečná konzervace povrchu vhodným prostředkem

Přiměřená závěrečná povrchová úprava příslušným prostředkem (lakem), vytvářejícím ochranný film.

VI. Etapa – montáže

Odborná montáž restaurovaných částí památky, podle katalogizace jednotlivých prvků.

8. TECHNOLOGICKÁ ZPRÁVA

II. Etapa – ztenčení a sejmutí prachových depositů

Etanol, Aceton, Benátské mýdlo

III. Etapa - lokální statické zajištění památky

Kostní klíč, borové, lipové a bukové dřevo

IV. Etapa - lokální barevné retuše dřevěného povrchu

Kremer Watercolor, Zweihorn

V. Etapa – závěrečná konzervace povrchu vhodným prostředkem

Vosko-pryskyřičný lak - Kremer Dammar Varnish Matte, UV Stabilized

V Písku dne 27. 9. 2024

MgA. David Blahout, Ph.D.

Stav před restaurováním - celkový pohled

Stav před restaurováním - Pes 96/80 - celkový pohled

Stav před restaurováním - Kůň 96/80 - celkový pohled

Stav před restaurováním - Kůň 96/80 - celkový pohled

Stav před restaurováním - Kůň s kolečky 96/80 - celkový pohled

Stav před restaurováním - Lokomotiva a 3 vagony 9/95 - celkový pohled

Stav před restaurováním - Lokomotiva s vagonem 9/95 - celkový pohled

Stav před restaurováním - Nákladní vůz 9/95 - celkový pohled

Stav před restaurováním - Nákladní vůz a vlek 9/95 - celkový pohled

Stav před restaurováním - Autobus 9/95 - celkový pohled

Stav před restaurováním - Postýlka 164/70 - celkový pohled

Stav před restaurováním - Postel 96/80 - celkový pohled

Stav před restaurováním - Kolébka 155/64 - celkový pohled

Stav před restaurováním - Trakař s dekorem 34/62 - celkový pohled

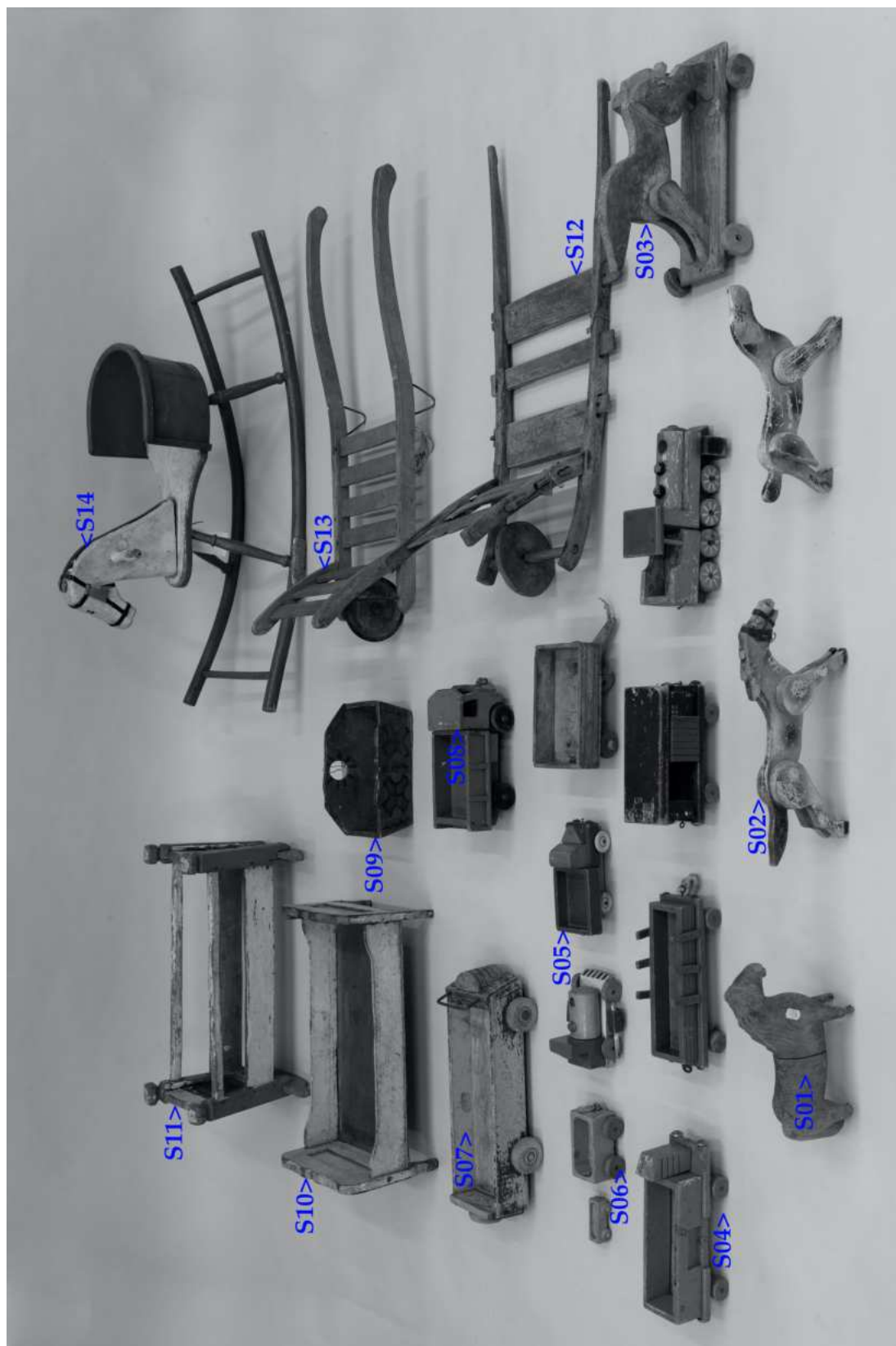

Stav před restaurováním - Trakař 20/09 - celkový pohled

Stav před restaurováním - Houpací koník - celkový pohled

Umístění zkoušky snímání prachových depositů a ztmavlých laků

S01 - zkouška snímání prachových depositů - Kůň 96/80 - bok

S02 - zkouška snímání prachových depositů - Kůň 96/80 - zadek

S03 - zkouška snímání prachových depositů - Kůň s kolečky 96/80 - hrud'

S04 - zkouška snímání prach. depositů - Lokomotiva a 3 vagony 9/95 - bok

S05 - zkouška snímání prach. depositů - Nákladní vůz a vlek 9/95 - vnitřek

S06 - zkouška snímání prach. depositů - Lokomotiva a vagon 9/95 - bok

S07 - zkouška snímání prachových depositů - Autobus 9/95 - vnitřek

S08 - zkouška snímání prachových depositů - Nákladní vůz 9/95 - střecha

S09 - zkouška snímání prachových depositů - Postýlka 164/70 - bok

S10 - zkouška snímání prachových depositů - Postel 96/80 - čelo

S11 - zkouška snímání prachových depositů - Kolébka 155/64 - čelo

S12 - zkouška snímání prachových depositů - Trakař s dekorem 34/62 - střed

S13 - zkouška snímání prachových depositů - Trakař 20/09 - střed

S14 - zkouška snímání prachových depositů - Houpací koník - hlava